

ציודה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

ציודה לדרך - פרשת שלח

עלון מס' 52

עלון זה מוקדש לע"נ הרבנית תמר
בת הרב שרגא שמאי ת.נ.צ.ב.ה.

בְּדֶרֶךְ הַפְּרָשָׁה

למגרעות.

המרגלים הביאו פרות משבחים, ענקיים ועסיסיים. פואו נציר לעצמנו את הפרות הענקיים; קונים רמון - והוא מספיק לשבוע שלם! תאנה אחת - מספיקה לכל המשפחה! אשכול ענבים - יכול להתחלק בין כל השכנים! אה במקום לציין את מעלותיה של ארץ ישראל. הפכו המרגלים את הטוב - לרע ואמרו: כמו שפרות הארץ משנים - כך אנשיה משנים; כמו שאי אפשר להעביר את הרמון דרך פתח האהל - כך לא נוכל לעלות ולקבש את ארץ פנען...

נסיון מעין זה עומד בפנינו בכל עת ובכל שעה. שנים

פרשת שלח מלמדת אותנו שיעור חשוב ומשמעותי לחיים: חשיבות ההסתכלות החיובית. פאשר מביטים בדבר בעין טובה, בהסתכלות חיובית - שמים לב לכל הדברים הטובים. אה אם באים ומסתכלים במחשבה שלילית, מבחינים בכל הדברים הרעים.

תז"ל מלמדים אותנו כי המרגלים ששלח משה רבנו לתור את הארץ, יצאו לדרך מתוך מחשבה כיצד להניא את לב העם. הם רצו להשאיר עוד שנים במדבר ולא להכנס לארץ המבטחת. ועל כן, הראו את כל פגמי ארץ ישראל, התמקדו ברע, ואף הפכו את הדברים המשבחים

ונכנסים לחנות - האחד רואה סחורה משובחת, והאחר רואה סחורה פגומה. שנים אחרים יגיעו לגנה - האחד יתפעל מיפי המתקנים, והאחר יבחין בפסלת הזרוקה מתחת לספסל.

שני מורים ילמדו את אותו התלמיד - באספת ההורים יספר מורה אחד להורים כי בנם חברותי ונמרץ, יזום ומתנדב, ואלו המורה האחר יטען כי הילד פעיל יותר מדי...

הפרשה מסתיימת בפרשת ציציית, בה נאמר: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם..." ורש"י הק' מביא מחז"ל ל כי העינים והלב מביאים את האדם לעברה: "העין רואה והלב חומד - והגוף עושה את העברה".

המפרשים שאלו: ומדוע, אפוא, נאמר בפסוק: "אחרי לבבכם ואחרי עיניכם"? הרי קדם כל העינים ראות ואז הלב חומד.

מדוע הקדימה התורה את הלב לעינים? ובארו: "העינים ראות את מה שהלב רוצה שיראו!" מקוד הראיה משפע מהרגשי הלב. כשהלב טהור ורוצה לראות מצוות - רואים רק טוב. אה כאשר הלב כבר נחמץ - 'פתאם' רואים את כל הרע...

הבה נרגיל את עצמנו למבט חיובי! לראות טוב באחינו תזכר כי הרגשת "אלה" הרי זה "פלא".

הכל תלוי בהשקעה: או שאתה "פלוס" או שאתה "מולה".

קבל להיות "מר המוז" - עדיף להיות "רם צומח". למה ללכת מ"דחי" אל "דחי" כשאפשר ללכת "יחד"? תאמין כי כל "איש" הוא "שיא".

תתפלל כל "בוקר" שלא יהיה יום "רקוב". תודה לה' מדי "ערב" שאינה חש "ברע". במקום להתמרמר על "ננע" תתמקד ב"ענני". והעקר: במקום להיות "שוניא" תהיה "אנוש"!

נכנסים לחנות - האחד רואה סחורה משובחת, והאחר רואה סחורה פגומה. שנים אחרים יגיעו לגנה - האחד יתפעל מיפי המתקנים, והאחר יבחין בפסלת הזרוקה מתחת לספסל.

שני מורים ילמדו את אותו התלמיד - באספת ההורים יספר מורה אחד להורים כי בנם חברותי ונמרץ, יזום ומתנדב, ואלו המורה האחר יטען כי הילד פעיל יותר מדי...

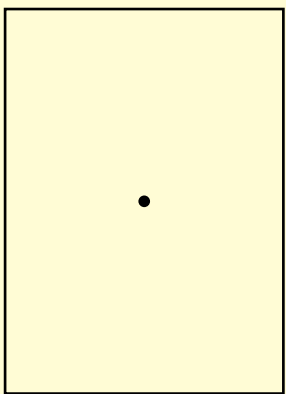
הפרשה מסתיימת בפרשת ציציית, בה נאמר: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם..." ורש"י הק' מביא מחז"ל ל כי העינים והלב מביאים את האדם לעברה: "העין רואה והלב חומד - והגוף עושה את העברה".

המפרשים שאלו: ומדוע, אפוא, נאמר בפסוק: "אחרי לבבכם ואחרי עיניכם"? הרי קדם כל העינים ראות ואז הלב חומד.

מדוע הקדימה התורה את הלב לעינים? ובארו: "העינים ראות את מה שהלב רוצה שיראו!" מקוד הראיה משפע מהרגשי הלב. כשהלב טהור ורוצה לראות מצוות - רואים רק טוב. אה כאשר הלב כבר נחמץ - 'פתאם' רואים את כל הרע...

הבה נרגיל את עצמנו למבט חיובי! לראות טוב באחינו

בדרך החיים

מורה הגיע לפתח והודיע לתלמידיו על מבחן פתע. הוא חלק את כל דפי המבחן בצורה הפוכה, כמקבל. כשסיים לחלק, בקש מתלמידיו להפוך את הדף.

כלם הפכו את הדף והפתעו: נקדה שחורה וקטנה אחת הייתה במרכז הדף.

המורה אמר: "תלמידים יקרים, כתבו בבקשה מה אתם רואים בדף". התלמידים, ללא יוצא מן הכלל, כתבו שהם רואים נקדה שחורה במרכז הדף.

המורה סיים לקרא את כל התשובות, ואמר: אני רוצה לתת לכם 'נקדה' למחשבה, אף לא אחד מכם כתב על הדף הלבן, הנקי והחלק. כלכם התמקדתם רק בנקדה השחורה".

גם בחיים יש לנו כל כה הרבה דברים יפים וטובים: אהבה, אשר, אכפתיות, משפחה טובה וחברים סביבנו, שמחה ותויות למודיעות, ספוק רוחני ורגעי שלווה שאנחנו חווים ועוברים כל יום.

שיש לנו בחיים.
פתחו את העיניים! אל תתמקדו בנקדה השחורה -
אל תתמקדו ברע. תהנו כל אחד ממה שהתברר בו!
בכל רגע - ישנו גם הטוב ובטח שגם הרע, שימו לב
שהחיים הטובים מרפכים מרגעים מכל הסוגים.

אבל לרב נמצא את עצמנו מתמקדים בנקדה השחורה
בחיים - עד כמה המצב גרוע, מערכת היחסים עם
החברים - לא טובה, חווים שעמום ותסכול, כשלונות
ו'נפילות' ברוחניות, ויש עוד המון, אבל עלינו לזכור
שהנקדה השחורה היא רק חלק קטן ביחס לכל הטוב

בדרך רבותינו

להתלונן? החיים שלי כל כך יפים,
הקב"ה נתן לי כזאת פרנסה טובה: אני שואב בהנח
מים מהבאר, לוקח אותם לאנשים והם משלמים לי.
ישתבח שמו לעד כי עדין כחי במתני למרות שמונים
שנותי! אהה, אני מודה לה' על החיים המתוקים האלה".
הבעש"ט הקדוש הקשיב לו, המשיך הלאה עם
תלמידיו ואמר להם: "ראו כיצד הכל תלוי באדם
עצמו, באיזה מבט הוא מסתכל על חייו: זהו אותו
מנשה שואב המים. שמונים שנה הוא סובב את
אותם דליים כבדים, את אותן גבעות הוא צריך
לטפס, אבל הכל תלוי בהסתכלות שלו; יום אחד
הוא מסתכל על חייו בצורה שלילית, וביום האחר
כשהוא מסתכל על חייו בצורה חיובית, הוא שם
לב לכל הטוב שה' נתן לו, וכלו מתמלא שמחה!"

עלינו לדעת שהכל תלוי באדם עצמו, ובצורת
ההסתכלות שלו על החיים. נביא מעשה כיצד
המחיש זאת רבנו הבעל-שם-טוב הקדוש לתלמידיו:
הבעש"ט נגש למנשה שואב המים, ושאל אותו:
"מנשה, מה שלומך?" שואב המים נאנח וענה: "מה
כבר יכול להיות? בגיל שמונים אני צריך לסחב דליי
מים כבדים ולטפס אתם בגבעות. הגב ממש נשבר
לי, הרגלים כבר כמעט לא נושאות אותי, אוי לי! למה
עלי לעבד כ"כ קשה?"

הבעש"ט הקשיב לו והמשיך הלאה עם תלמידיו.
בשבוע שלאחר מכן הלך שוב הבעש"ט עם תלמידיו,
ושוב ראו את שואב המים. הצדיק נגש אליו שוב
ושאל אותו: "מנשה, מה שלומך? איך אתה מרגיש?"
והוא ענה: "רבי, כיצד אני יכול להתאנח? וכי יש מה

בדרך המצוה

במסגרת פעילותו המאמצת, הו קבעו להגיע לביתה
של אם אחת ביום רביעי בשעות הערב, לדבר על
רשום בנה הצעיר. יום קדם התקשרה האם לעדכן
שלא תהיה פנויה בערב, והו מזמנות אחה"צ. האמת
כי שעות אחה"צ אינן נוחות לשתי הפעילות, בהיותן
אמהות לילדים קטנים ועליהן להיות בבית. בעלה
של אחת מהן, אברהם 'כולל' תלמיד חכם, שמע את
שיחת הטלפון והצהיר כי "חשוב שתסעו! זה כמו
'פקוח נפש רוחני'. אני אשאר בבית 'ביביסיטר', כדי
שתוכלנה לנסע!"

לפניכם, קוראים יקרים, ספור מדהים שארע אתמול,
יום לפני כתיבת העלון לשבוע פרשת שלח. הספור
מלמד עד כמה הקב"ה חפץ בפעילות הקרוב, וכמה
הוא שמת כאשר משיבים את בניו לחיק אביהם
שבשמים!

שתי 'רשמות' צדיקות פועלות כצות בשכונות
מסומות בארץ, ומציעות להורי ילדי גן-חובה לרשם
את בניהם ואת בנותיהם לבתי ספר תורניים של
'החווה העצמאי', הפרוסים לארצה ולרחבה של
ארץ ישראל.

רב ליום ט"ו, עוד מעט ינטו צללי ערב. במהירות יצרו קשר עם הרשמים שפועלים אף הם בשכונות וב'שובים, ותוך זמן קצר הגיעו כמה מהם, וב'ידם זוג תפלין מהדר!

נער הבר-מצוה הספיק להניח תפלין ביום פניסתו לנעם על מצוות, כשסביבו האברכים המשרים אירת שמחה יהודית. ספריות הוצאו מארון המטבח, והתעופפו בגיל לעבר החתן, עם שירת 'ישמח חתני, בקהל אמוני, ישא ברכה מאת ה'... ויאר אותו וי'שר נתיבו, לגמר ולשמר דרכי ה'...'... ב'עזרת הנשים' זלגו דמעות גיל על הזכות שה' אנה ל'ידן. האמא המאשרת הכריזה: "סימן מהשמם! ה'לד הצעיר יתחיל פתה א' בבית ספר תורני! שוב לא יקרה ש'כמעט ופספסנו בר מצוה!"

אשרי העם ש'ככה לו! אשרי העם שה' אלקיו! העם שבשדות צמא לדבר ה' כמו אדמה צחיחה לאחר בצרת. זכינו לארגונם של מרנן ור'בנן שליט"א, במפעל האדיר שנוסד במסירות ובאהבה על רבותינו זי"ע - "קרן ההסעות", גלגל ההצלה הרוחני של ילדי ישראל. ויאר אותו - וי'שר נתיבו...". עזרו ל'קרן' להגיע לעוד ועוד ילדים וילדות. תנו ידכם עמנו, היו שתפים למפעל האדיר. גדולי ישראל שליט"א קתמו על הצהרת קדש המבטיחה ברכת שמים מעל לתורמים ולנדיבים בעם! מי יעמד מנגד? ישא ברכה מאת ה'."

שתי הנשים הגיעו בשעות אחה"צ המאחרות. ספרו לאמא על בית הספר התורני, אף ראו שהיא מתקשה להחליט. בכל זאת - בתי הספר הפלליים מפרסמים ומבטיחים הרים וגבעות... הפעילות נסו לעורר את הרגש היהודי, את עתיד הדורות, את האשר בקיום המצוות ואת האחריות להמשכיות כלל ישראל... האמא שמעה, והגיבה שגם הבן הגדול שלא זוכה לקבל חנוה תורני, הולך בקרוב "לעשות בר-מצוה". הרשמות שמחו והתענינו מתוך נימוס על התכניות. "קבענו עם אולם, בלונים, קיטרינג, מוזיקה, הזמנות, חברים...". "ומה עם תפלין?" שאלו שתי הנשים הצדיקות. "עוד יש זמן. נזמין כמובן גם תפלין!" "ומתי הבר מצוה?" שאלו, שוב מתוך התענינות של נימוס. "בשמונה עשרה לחדש הבא. היומולדת שלו בשמונה עשרה ליוני".

והן המשיכו בנימוס: "ומתי התאריך העברי? מתי נולד?" לאמא, שידעת להזמין אולם ובלונים, לא היה שמץ של משג מהו התאריך העברי בו נולד בנה. "הבה נסתכל בתעדת הזהות שלך", הציעה אחת מהפעילות. האם פתחה את התעודה הנתונה בנרתיק הפחלכלל - והן לא האמינו למראה עיניהן! הוא נולד לפני 13 שנה בשמונה עשרה ליוני, שזה היה ביום ט"ו בסיון! היום! כמה מפתיע! היום היום-ה'לדת העברי! היום הבן נעשה בר-מצוה! בהבטה חפוזה על השעון, ראו כי לא נותר זמן

בדרך הצדיקים

"הבטלה והשעמום מסכנים הם", היה הרב אליהו מעורר את הילדים ומזמין אותם במאור פנים להכנס לבית הכנסת, שם היה מוסר להם דברי תורה וספורי צדיקים, מלמדם הלכות ומוסר. לא היה ארגון או עמותה שעמדו מאחורי פעילות זו, אלא זממה אישית של הרב שנבעה מתוך לבו הצח והטהור. הוא היה מתאמץ לחסך ולגייס כמה פרוטות, בהן רכש ממתקים ופרסים כדי למשוך את לב הילדים שירצו להמשיך לבוא.

בשבת פרשת שלח, כ"ה בסיון, ימלאו אחת-עשרה שנים לפטירתו של הגאון הצדיק רבי מרדכי אליהו, שהתעלה ושמש ראשון לציון.

הרב התפרסם בהיותו רב צדיק ופוסק הלכות, שהפיץ תורה בקרב אלפים ורבבות. מגיל צעיר היה מתמיד בלמודיו, והיה מחשובי תלמידי ישיבת 'פורת יוסף' בעיר העתיקה בירושלים. לפניכם תאור על שנותיו הצעירות, היאך פעל והשקיע בחנוה ילדי ישראל מתוך אהבה ומסירות.

בפעילות תורנית, וכך תזכו גם אתם לגדל בתורה ויראת שמים!

דודו הגדול של הג"ר מרדכי אליהו, ה"ה ראש ישיבת פורת יוסף הג"ר יהודה צדקה, היה רגיל לומר כי כבר בשנות בחרותו נכר היה כי הרב מרדכי אליהו חושב על הוילת, ונותן את עצמו למען הסובבים.

היה זה כאשר למדו בשעור את דברי הרמב"ם בהלכות בכורות אודות בניית מעקה; שהעושה מעקה בראש גגו מברך "אשר קדשנו במצוותיו וצננו לעשות מעקה". וכאשר פועל בונה מעקה על גג חברו מברך "...על עשית מעקה". וטעם המצוה היא מניעת הסכנה.

נשאלה שאלה בכתה: הרי יש לנו מצוה נוספת שטעמה היא מניעת סכנה, ומדוע אין מברכין עליה?

חז"ל תקנו לטל מים אחרונים בסוף הפעדה, היות ויתכן ואכלו מלח סדומית שמסמא את העינים, נוטלים ידים כדי לא להסתכן ולהגיע לידי עורוץ.

המש"ה הרב צדקה, לאחר הרהור הציע הנער מרדכי לישב את השאלה: בבניית מעקה מונע בעל הבית סכנה מאחרים, על כן הוא מברך. הנוטל מים אחרונים

"דואג רק לעצמו", ואינו רואי לברכה...

הרב יהודה צדקה היה משבח את התשובה, ובעקור את אומרה. "ראיתי מגיל צעיר כיצד אהבת ישראל מנצנצת

בו! דעתי כי עתיד הוא לגדל בישראל!"

הרב מרדכי אליהו זצ"ל

בתקופה מאחרת יותר – אך עוד בטרם הגיע הרב לגיל עשרים – ארגן דודו, ראש הישיבה הגאון רבי יהודה צדקה זצוק"ל, בחורים מפלגים בתורה ויראת שמים שילכו להרביץ תורה ולהפיצה בישראל. וכה אמר ראש הישיבה לתלמידיו: "הגם שאתם יכולים לחשב שיש בזה בטול תורה, אבל אין זו האמת. הלא אנו מוצע אברהם אבינו עליו השלום וזו היתה דרכו, לפתח את ביתו לעוברים ושבים וללמד שיש בורא ומנהיג לעולם". ועוד אמר להם: "כשם שאדם חיב במעשר כספים, כן הוא חיב להפריש מעשר מזמנו כדי ללמד תורה לאחרים".

כאשר חרבה ישיבת פורת יוסף ונלוו היהודים מן העיר העתיקה, רגיל היה הרב לשבת בשעות הלילה בבית הכנסת 'אהל רחל' שבשכונת 'בית ישראל'. גם בשבתות היה מתפלל שם, והבחין כי הילדים והנערים משוטטים חסרי מעש בצוהרי יום שבת קודש. המראה הציק לו וטרד את מנוחתו, ובתוך תקופה קצרה ארגן חברת תהלים לכל ילדי השכונה. הילדים היו מגיעים להגיד פרקי תהלים בנעימה ולקבל מיני טעימה ומתיקה, ואגב כה היו שומעים דברי תורה וספורי צדיקים.

משגדלו קשני הפרנסה והיה הרב צריך לחסו מעט מעות לצרכי חתנה ופרנסה, בחר לעסק במלאכת שמים זו ולחנה ילדי ישראל, ובלבד שלא יצטרך להקדיש את כל שעות יומו למלאכה. כאשר נודע הדבר כי מוכן הרב להיות מלמד לתינוקות של בית רבן, הוזדר מנהל תלמוד תורה 'מגן דוד' – רבי אהרן הררי-רפול וצ"ל – להציע לרב לשמש כמלמד בתלמוד תורה במשך שעות ביום. ואכן, שנים מספר עסק הרב במשרה זו, ודמותו נותרה חקוקה בזכרון תלמידיו מן הימים ההם.

דבר מענין מספרים על הרב, שבשעת ההפסקה הוא לא היה עוזב את הכתה, אלא תמיד נשאר בין בתליה. באותה שעה, היה הרב נותר במקומו, נכון ופתוח לשיחה עם תלמידיו. ואם לא נגשו לשוחח עמו, היה מוציא מפיסו ספר משניות והוזה בו בינו לבניו, עד שתגיע שעת השעור הבא.

ילדים יקרים! צאו לכם בעקבי הצאן! נצלו את זמנכם הפנוי לחזק ילדים נוספים, תשקיעו

פְּדֵרָה הַחִידָה:

שְׁאֵלוֹת לְפָרֶשֶׁת שְׁלַח

- הֵיכָן הַתְּפִלָּה כָּלֵב בֶּן יְפוֹנָה?
- לְפִי דְבַרֵי חַז"ל – מִי הָיָה מְקוּשָׁשׁ הָעֲצִים בְּיוֹם הַשַּׁבָּת?
- כִּיצַד זֹכְרִים אֶת "כָּל מִצְוֹת ה'" – ע"י רְאִיתַת הַצִּיצִית?

שְׁלַחוּ לָנוּ לְמֵייל: zaida@kerenh.org.il אוּ לַפֶּקֶס 03-8004455
וְמִי שֶׁפֶּתַר אֶת הַחִידוֹת – נִפְרָסֵם אֶת הַשֵּׁם שְׁלוֹ עִם הַפְּתָרוֹן בְּעֶלּוֹן הַפֶּא.

תְּשׁוּבוֹת לְגִלְיוֹן הַקּוֹדֵם

- כַּמָּה חֲצוּצָרוֹת עָשָׂה מֹשֶׁה, וּלְאֵלֹו מְטָרוֹת?
- מֹשֶׁה רִבְּנוֹ עָשָׂה שְׁתֵּי חֲצוּצָרוֹת כֶּסֶף, לְמַקְרָא הָעֵדָה וּלְמַסְעוֹת הַמַּחֲנֹת.
  - אֵיזָה שִׁבְט הָיָה 'מְאֻסָּף לְכָל הַמַּחֲנֹת', וּמָה תַּפְקִידוֹ?
  - שִׁבְט דָּן, שֶׁהָיָה שְׁנֵי בְּגָדָיו, נָסַע בְּאַחֲרוֹנָה, וְהוּא הָיָה מוֹצֵא וּמְשִׁיב אֶת כָּל הָאֲבֹדוֹת.
  - אֵיזוֹ תַּפְלָה הַתְּפִלָּה מֹשֶׁה עַל מְרִים אַחֲוֹתוֹ?
  - ק-ל נָא רְפָא נָא לָהּ.

פּוֹתְרִים: אֵיתֵמַר ב. | שִׁימִי ג. | אֲבִיגְדוֹר ה. | רוֹתִי א. | רִיקִי ד. | זִיוָה ק.

מְעוֹנִינִים לְהַנְצִיחַ אֶת הָעֶלּוֹן הַבֹּא לְזִכּוֹת יְקִירְכֶם?
צְרוּ אֵיתָנוּ קֶשֶׁר בְּמֵייל: zaida@kerenh.org.il

רוֹצִים אֶת הָעֶלּוֹן אֲצַלְכֶם?
שְׁלַחוּ בַקְשָׁה לְדוֹא"ל zaida@kerenh.org.il וְנִשְׁלַח אֲלֵיכֶם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 5-804-659-95
התרומויות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמ"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדדים פלוס" ברחבי הארץ